

Rada Fundacji:

Henryka Bochniarz
Janusz Grzelak
Ireneusz C. Kamiński
Witolda Ewa Osiatyńska
Andrzej Rzepliński
Wojciech Sadurski
Mirosław Wyrzykowski

Zarząd Fundacji:

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Siniarska

Warszawa, 1 października 2019

**Stanowisko Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka
w sprawie ataku na dziennikarzy OKO.press w Lublinie**

Helsińska Fundacja Praw Człowieka pragnie stanowczo sprzeciwić się aktom agresji wobec dziennikarzy, w szczególności atakowi na dziennikarzy OKO.press relacjonujących II Marsz Równości w Lublinie: Agatę Kubis i Macieja Piaseckiego. W związku z tym zdarzeniem wzywamy organy ścigania do przeprowadzenia skutecznego śledztwa mającego na celu dokładne wyjaśnienie tej sprawy oraz pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców przemocy, z uwzględnieniem krajowych i międzynarodowych gwarancji służących ochronie bezpieczeństwa dziennikarzy.

Każda próba zastraszenia lub atakowania dziennikarzy stanowi nie tylko zagrożenie dla ich zdrowia i życia, ale także jest oczywistą ingerencją w wolność słowa. Pragniemy podkreślić, że stworzenie warunków zapewniających dziennikarzom bezpieczeństwo osobiste stanowi najbardziej podstawowy warunek swobodnego przekazywania przez nich informacji oraz skutecznego wypełniania funkcji tzw. „publicznego stróża” w demokratycznym społeczeństwie. Dziennikarze, którzy w obawie o własne bezpieczeństwo, będą powstrzymywali się od relacjonowania trudnych, niewygodnych lub budzących duże emocje tematów, nie będą w stanie w pełni realizować tej funkcji. Ucierpi na tym nie tylko ich prawo do rozpowszechniania informacji, ale przede wszystkim prawo opinii publicznej do ich otrzymywania. Bezpieczeństwo dziennikarzy relacjonujących wydarzenia mające istotne publiczne znaczenie, do których niewątpliwie należą zgromadzenia publiczne, leży zatem we wspólnym interesie całego społeczeństwa.

Dlatego też, w celu zapewnienia gwarancji swobody wypowiedzi, na państwie ciąży pozytywny obowiązek ochrony przedstawicieli mediów przed zagrożeniami, ale także przeprowadzenia adekwatnych działań wyjaśniających okoliczności wszelkich skierowanych przeciwko nim aktów przemocy (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *Özgür Gündem p. Turcji*). Pragniemy zwrócić uwagę, że szczegółowe standardy prowadzenia skutecznych śledztw w sprawach dotyczących ataków na dziennikarzy zostały sformułowane w wielu dokumentach organizacji międzynarodowych zajmujących się ochroną praw człowieka, m.in. w wydanych w 2014 r. *Deklaracji Komitetu Ministrów Rady Europy na temat ochrony dziennikarstwa oraz bezpieczeństwa dziennikarzy i innych osób związanych z mediami* oraz *Rezolucji Rady Praw Człowieka ONZ na temat bezpieczeństwa dziennikarzy*. W dokumentach tych wymaga się m.in. przeprowadzenia w takich przypadkach niezależnego, możliwie

szybkiego, dokładnego śledztwa, zapewnienia ofiarom dostępu do efektywnych środków prawnych, prowadzenia postępowania przez prokuratorów wyszkolonych w zakresie tego typu spraw oraz odpowiedniego ukarania sprawców.

Organy ścigania powinny ponadto dogłębnie zbadać wszelkie powiązania pomiędzy przestępstwem a działalnością dziennikarską ofiary. Jeżeli atak na dziennikarza miał na celu skłonienie go do zaniechania interwencji dziennikarskiej lub zaniechania publikacji materiału prasowego, należy przeanalizować taki czyn nie tylko pod kątem przepisów Kodeksu karnego, ale także art. 43 Ustawy - prawo prasowe. Jeżeli przemoc jest wymierzona w dziennikarzy wypełniających swoje zadania zawodowe, powinno mieć to również znaczenie dla oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu, który w takich sytuacjach jest szczególnie wysoki.

- Helsińska Fundacja Praw Człowieka będzie monitorować dalsze działania organów państwa w sprawie ataku na dziennikarzy OKO.press. Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na niepokojące obniżenie poziomu bezpieczeństwa dziennikarzy relacjonujących wrażliwe wydarzenia publiczne, takie jak demonstracje czy protesty, które nastąpiło w ostatnich latach. Ponownie apelujemy zatem do uczestników tych wydarzeń o respektowanie roli i zadań znajdujących się na miejscu mediów. Zwracamy się także kolejny raz do służb policyjnych o podjęcie wszelkich możliwych kroków mogących przyczynić się do wzmocnienia bezpieczeństwa dziennikarzy w trakcie wydarzeń, podczas których są oni szczególnie narażeni na ataki.

W imieniu Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU
11 wyje
Danuta Przywara